

Mortier en de oorlog 14-18: Eerbetoon aan de veteranen

Antoine Mortier was zes jaar oud wanneer de oorlog begon. Ondanks zijn jonge leeftijd, werd hij getekend door de verhalen over de Grote Oorlog die hem bereikten.

Hij bracht een eerbetoon aan deze waardevolle veteranen wanneer de MIVB hem 69 jaar later voorstelde om een kunstwerk te integreren in het Brusselse metrostation IJzer. Na een – blijkbaar niet categorieke – weigering bij een eerste bezoek aan het station, aanvaardde hij uiteindelijk toch de uitdaging om de 9m lange ruwe betonnen muur om te toveren onder voorwaarde dat ze nadien onaangeraakt bleef.

Onzeker door deze opdracht, die op het eerste zicht een sculpturale vorm moest hebben, schilderde hij uiteindelijk in 1984, rekening houdend met de ruimte, zijn (wat hij dacht) laatste schilderij op schildersezel: een olie op doek van 146 x 242,5 cm, genoemd "Ultimo". Dit schilderij maakt vandaag deel uit van de verzameling van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België. Zijn kale stijl en sobere, bijna doorzichtige, materie zijn de voorboden van zijn latere picturale werken. Zijn creatieve energie, die een zekere sereniteit bereikt heeft, inaugureert de kracht van de simpele vormen van het sculpturale werk.

Antoine Mortier begon het ruwe volume te markeren met een eerste hoogrelief uit staal van 3,20 x 9,50m dat hij « Pieta » benoemde en dat hij liet voorafgaan door meerdere Chinese inkt tekeningen in horizontaal formaat, eigendom van de MIVB en de SMAK in Gent. In dezelfde sfeer als "Ultimo", wordt een overleden soldaat weergegeven in de armen van zijn moeder, terwijl twee schildwachten op hem waken. Het staal, als een mes van een bajonet, snijdt de driehoekige frontale vormen door. Het monumentale en eerbiedige effect, erkend door de opdrachtgevers, zetten hem ertoe aan gunstig op hun vraag in te gaan om de uitdaging voort te zetten door een nieuwe creatie aan de achterkant te integreren.

Zijn concept werd vertaald door een teken: "de barrière van IJzer", waaraan de kroon van de winnaar werd opgehangen. In enkele lijnen van stalen balken, brengt Mortier een eerbetoon aan diegenen die gestorven zijn voor België, land waar hij zoveel van hield.